HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

נשה ואפי' מקצת שה. וכדמפרש רב פפא ומזיל: **הילך לענין לסוי הדם רו'.** כלומר הואיל ומוקימנא לתרוייהו מספקא להו ובשה ואפילו מקצת שה פליגי: **לענין לסוי הדם.** דקתני אין שוחטין למשמע ודלמ' חייב בסוי בספק ספק פטור ולענין מתנות דפליגי הא: **לא משכחת לה אלא בנכרי הבא על הפייסה וכו'.** והא דקתני אין שוחטין רבנן היא ומשום שמא מוסיפין וחייב בסוי לחיה ולהו בני ואפי' מקצת בני ושמא אין מוסיפין ופטור מן הסוי לחפילו מקצת בני ליכא למימר הבא על הבנייה בנכרית לחיה ודלמ' מיפוק ליה דרבנן להא ודלמ' ליכא מקצת בני ולישחוט ולישקי לרבנן. ולרבי אליעזר ודלמ' הוה מצי למיפוק בחיים הבא על הבנייה שמא מוסיפין וליכא למיגזר מקצת בני ומקצת לית ליה ושמא אין מוסיפין וכוליה בני הוה ובעי כסוי לבא ניחא ליה למיפוק בדרבנן. ולענין מתנות נמי בנכרי הבא על המייסה ולר"ש פטור לגמרי דשמא מוסיפין וליכא למיגזר מקצת שה לחם ושה ואפי' מקצת שה לית ליה וכיון דמספקא לן המוסיף מחבירו עליו הרחיה ומ"ל מיחי רחיה לחין מוסיפין וכוליה שה הוא ושקול ורבנן חייב מיהא בחצי מתנות ממה נפשך לחי אין מוסיפין מקצת שיור לחם שה הוא ואי מוסיפין מקצת שיור לחם מיהא ליכא ורבנן לית להו שה ואפילו מקצת שה ושקיל פלגא דשיור ואידך פלגא ליממא ליה מיחי רחיה לחין מוסיפין וכוליה שה הוא ושקול. ובחייב הבא על הבנייה ליכא למיגזר דשמא נמי ליפטור דנכרי נמי לחפי' מקצת שה ממרינן מי ליממא לן לחליכא מקצת שה לחמא אין מוסיפין וכוליה בני הוא המוסיף מחבירו עליו הרחיה: **לענין תותו ותם נמי משכחת לה.** לפלוגתייהו לעיל אין בחייב רו': **בחייב הבא על הבנייה ולאיסורא.** בעלמא קאמרי רבנן דנוהג ומקור לשוחטה לנקבה הבאה מן החייב והבנייה עם בנה משום שמא מוסיפין וליכא מקצת שה ורבנן לית להו מקצת שה לגבי מלקות ליכא לשמא מוסיפין ואפילו מקצת שה ליכא הילכך הויא לה המרחת ספק ולא שמא המרחה ואין מלקות בלא המרחה ולר"ש מותר לכתחלה לר"ש מוסיפין וליכא מקצת שה לית ליה מקצת שה: **נכרי נמי דמוסיפין.** ליכא מקצת שה לחם: **נכרי בפני עצמה.** ולא מכלאי בהמה וחיה הוא בא לר"ל אין חיה מתעברת מבהמה ולא בהמה מחיה ור"י ממרינן בג"ק (לף עח.). ומיהו רב יהודה לאו אליבא דר' אליעזר ורבנן נקט מילתא לחינהו ולחי סבירא להו למכלאי בהמה וחיה הוא בא ובכי נמי ממרינן [א] בג"ק חוץ מרבי אליעזר ומחלוקתו שהיו חומרים חיה מתעברת מבהמה: **חיל הבר.** חיל זכר הגדל ביערים: **בית דושתי.** מפסחה נקרעת על שם חביה: **עזי דבחלת.** עזי הלבנון. בחלת יער: **כשרות לגבי מזבח.** לחלו חיות ניהו חלא בהמות: **עשר בהמות מנה הכשוב.** להיתר לכילה שור שה כשבים ושה עזים איל וצבי ויחמור ואקו ודישון ותאו וזמר (דברים יד) ואין לנו עוד בהמה וחיה כשרה בעולם והשתא להנהו עזי דבחלת ליכא לספוקי שמא מין חיה הוא חלא הוכרה כאן להא מו ליכא ומדלא מנינהו להכך בהדי חיות ש"מ בכלל עז הן ועז בהמה הוא: **מפקיף לה רב אחא.** נהי נמי לחין עוד מין חיה חלא הוכרה כאן מכחי מנא לך למימר דעז הוא למימר מינך לחקו ניהו ולא ידעינן מאי ניהו לו תמו לו זמר הכך דלא בקיאינן בהו ולמלמ הני ניהו: **שרי סרבייהו.** לפכילה דס"ל חיות ניהו: **תמו מסרגמינן תורבלא.** שור הלבנון: **אבל הני.** דלא מנינהו בהדי חיות דברי הכל מין עז ניהו: **ר"ש שמעינן ליה.** במתניתין (לקמן דף פט:) שחיטה שחיטה רחויה לא שמה שחיטה ולא מחייב עליה משום חותו ואת בנו דקתני ר' שמעון פוטר בשוחט שור הנסקל:

קמא

כוי בריה בפני עצמה היא. ממתניתין דכסוי הדם (לקמן פג.): קתני חמנן ונוהג בכוי מפני שהוא ספק ואין שוחטין חותו בי"ט ותם שחטו כו' ולא מכוי שנחלקו בו ר' חליעזר ורבנן קתי כדפירש בקונטרס: **ולא** הברייעו בו חכמים **אם מין בהמה או מין חיה.** ול"ת ולבדוק בסימנין דקרניס וי"ל דחפשר דלא היו יכולין לנכר בקרניו שפיר תם מדוחות וכרוכות יפה: **זה איל הבר.** וסבר רב נחמן ות"ק דבריית שהוא ודלמ' חיה ושוחטים חותו בי"ט ומכסין דמו ופליגי ממתניתין (לקמן דף פג.): חבל אין לומר דלדידהו בהמה הוה דלתם כן ת"ק היינו רשב"ג:

ודלמא מינא דתאו הוא. וקשבר רב חתם דחתו מין חיה הוא כרבי יוסי דחמר בשמוך שור הבר מין חיה דחי כרבנן דחמרי מין בהמה הוא מ"ל כי הוי נמי מין חתו הוי כבר לגבי מזבח:

מדחשיב ליה בהדי חיות ש"מ דחיה הוא. משמע דחי לאו דמשיב ליה בהדי חיות הוי בהמה לכ"ע משום דנקרא שור וקשה קשה דחיל הבר הוי חיה כדפי' לעיל חף על גב דנקרא חיל:

חולין בחוץ שניהם בשרים. ס"ד דמיפסל שני משום לא תאכל כל תועבה כדחמר בפרק כל הבשר (לקמן דף קטו.):

הראשון חייב ברת ושניהם **סופגין את הארבעים.**

דלא כר' יוחנן חמיל דחמר בפרק חלו הן הלוקין (מכות דף כג.) חייבי כריתות שלקו ופטרו מידי כריתת ועוד הוה מצי למתני חולין וקדשים בחוץ ובפיגים וכן קדשים וחולין וחולין וקדשים בפיגים וכחוץ וכן קדשים וחולין וחי בכל הני דתני ים חדום חיכא למימר דלא תנא להני משום דליכא בהו שום חדום וחי ליכא חדום בכל הני דתני ול"ל תני וסייר: קדשים

עין משפט נר מצוה

ו א מיי' פ"ט מהל' בכורים הל"ב ועיין בכ"מ שמג עשין קמב טוש"ע יו"ד סי' סג סעי' יח:

ז ב ג מיי' פי"ב מהל' שחיטה הל' ה שמג לחוין קמט טוש"ע יו"ד סי' טז סעי' ח:

ח ד מיי' פ"ג מהל' מחלוחת חסורות הלכה יג:

ט ה מיי' שם הלכה ח:

י ו מיי' שם [והלכה יב טוש"ע י"ד סימן כח סעיף ד וסימן פ סעיף ג]:

שיטה מקובצת

פ) בשה ואפילו מקצת שה. ג"ב ע"י תוס' לקמן דף פח ע"א:

רבינו גרשום

אמר רב פפא הילכך לענין כסוי הדם. כוי אין שוחטין אותו ביום טוב ואם שחטו אין מכסין את דמו דמספקא להו ואזלינן לחזומרא ולענין מתנות קא מיפלגי בשה אפי' מקצת שה: בחייב הבא על הבנייה לאיסורא. כלומר בין דאמו בבנייה איסורא איכא מלקות ליכא: (אלא איסורא היכא) בבני הבא על התיישה ולמלקות כלומר כין [דאמו] תיישה מלקות נמי איכא לרבנן: ושל בית רישאי מקום: עיזי דבלא אותו יער ששמו בלא: עשר בהמות מנה הכתוב שור שה כשבים ושה עזים איל וצבי וגו' עשרה הן בין בהמות וחיות: ואיכא טובא. כלומר ואיכא טובא חיות: א"כ כל הני פרטי למה לי. כל הני פרטי איל וצבי ויחמור וגו' למה לי אלא מדמנה הני פרטי ש"מ דליכא חיות טהורות עוד: אמימר שרא תרבייהו כלומר דסבירא ליה דמין חיה הוא מדקא חשיב ליה בהדי חיות. כלומר דכתיב ותאו וזמר ומתרגמינן תורבלא: שני סופג את הארבעים

פ) [לקמן קלב.], **ב)** [ועמ"ש עד: וש"נ], **ג)** [תוספתא כלוחות פ"ב ה"ח], **ד)** [גי' העיון רשתי], **ה)** מהדרין פה: כלחים פ"ח מ"ו, **ו)** [לקמן פפ. פה: כתוחות לד. ב"ק עח. קדושין נו.], **ז)** [שייך במשנה לעיל עח.], **ח)** [שייך במשנה לעיל עח.], **ט)** [ע' מהרש"ל],

1. אַיָּל וְצְבִי וְיַחְמוּר
וְאַקּוֹ וְדִישֹׁן וְתְאוֹ וְזָמֶר:
וְכָל בְּהֵמָה מַפְרֶסֶת
פַּרְסָה וְשֹׁסַעַת שֶׁסַע שְׁתֵּי
פְּרָסוֹת מַעֲלַת גֵּרָה
בַּבְּהֵמָה אֹתָהּ תֹּאכֵלוּ:
דברים יד ה, ו

גמ' הני עיזי דבאלא. עי' סוכה די"ג ע"ב תוד"ה משום:

(ה) גמ' ג"ל ר' חנן לרב חמי חממיר:

(ת) רש"י ד"ה בני בפ"ע כו' וכ"ג ממרינן בג"ק עח ע"ב ובכלוחות ז ע"ב כל"ל:

שור הבר כו'. ופלוגתייהו לענין התרת מלבו וכסוי הדם (סנהדרין כה:). **שחיטה שאינה ראויה.** לחכילה, לא שמה שחיטה. וכל חיוב ואיסור הבח על ידי שחיטה חינו חל עליה (קדושין נח.).